Zpráva o prvním setkání meziresortní platformy zaměřené na téma vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem

Dne 31.10.2013 proběhlo v Americkém centru v Praze setkání zástupců institucí a organizací, které jsou důležitými aktéry v procesu vzdělávání a začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem (dále s OMJ) do českého vzdělávacího systému.

Setkání bylo iniciováno a zajištěno občanským **sdružením META** – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, které se dlouhodobě zabývá podporou integrace cizinců do vzdělávacího systému a podporou pro pedagogy při práci s žáky s OMJ. Vytvoření **platformy aktérů zapojených do procesu integrace cizinců ve vzdělávání** je jednou z aktivit projektu *Program na podporu pedagogických pracovníků při práci s žáky cizinci* financovaného z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a z prostředků Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Setkání se zúčastnili zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva vnitra, České školní inspekce, Národního ústavu pro vzdělávání, pracovníci nevládních organizací zabývajících se oblastí vzdělávání, ředitelé a učitelé základních škol, a dále pak akademičtí pracovníci z pedagogických fakult a dalších vzdělávacích institucí.

Cílem setkání platformy bylo **zahájení odborné diskuse na téma koncepčního zajištění procesu vzdělávání a začleňování žáků**, kteří následkem rodinné migrační zkušenosti neovládají češtinu, která je vyučovacím jazykem.

Cílem platformy, jehož by mělo být v průběhu následujících setkání dosaženo, je **vytvoření návrhu souboru opatření** (policy paper), která by vedla k zajištění integračního procesu žáků s OMJ od příchodu do České republiky, resp. vstupu do českého vzdělávacího systému, do fáze odstranění vzdělávacích bariér (jazyková, informační, kulturní, komunikační aj.). Výstupy z této aktivity budou prezentovány v závěru projektu (červen 2014) formou veřejného kulatého stolu.

Pracovní **setkání probíhají na dvou úrovních**. Jako první se uskutečnilo setkání v **širším plénu** zástupců jednotlivých důležitých aktérů. Do června 2014 proběhnou celkem 3 setkání tohoto typu. V mezičase se budou scházet ještě **expertní pracovní skupiny**, v rámci kterých se budou projednávat detailněji jednotlivá témata (financování, sociální poradenství, čeština jako druhý jazyk, poradenství pedagogům, vzdělávání pedagogů) a jejich výstupy budou sloužit jako podklad pro jednání při setkání širší platformy.

V průběhu setkání byla představena klíčová témata a problematické momenty procesu vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem. Na základě inspirace zahraničními integračními modely ve vzdělávání (zejm. saský model) byly nastíněny možnosti koncepčních opatření směřujících k podpoře žáků s OMJ i pedagogických pracovníků.

Projekt *Program na podporu pedagogických pracovníků při práci s žáky cizinci V* je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a z prostředků Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Závěry z prvního setkání:

- jedná se o oblast, kterou je nutné **koncepčně uchopit a vytvořit soubor opatření**, který bude procesu vzdělávání žáků s OMJ strukturou
- je třeba zajistit **podpůrný systém pro školy** (metodické poradenství, vzdělávání, jasný systém financování jazykové podpory) **i pro žáky s OMJ** (dosažitelná jazyková podpora, poradenství)
- je třeba zajistit včasnou a srozumitelnou **informovanost** (směrem k migrantům, školám i úřadům)
- důležité je **ukotvení problematiky v rámci rezortu MŠMT** a zapojení agendy do strategických dokumentů
- nutnost vymezení **kompetencí jednotlivých aktérů na všech úrovních** (MŠMT, MV, regiony, zřizovatelé, školy, další instituce) a zajištění podpory agend
- potřeba rozpracování **konkrétních opatření** ve formě jasně definovaných služeb a jejich včlenění do existujících struktur (obsah, rozsah a systém dostupné jazykové podpory, poradenské služby, vzdělávání pedagogů)
- nutnost **koordinace** jednotlivých opatření, která již existují, nebo budou vznikat (souvisí s jasně definovanými kompetencemi)
- důležitost **přípravy pedagogů** na práci s danou skupinou žáků (částečně již v rámci pregraduálního studia, návazně pak rozpracovat jako další vzdělávání pedagogických pracovníků)
- nutnost změn na regionální úrovni
- navržená opatření by měla být **závazná** a navázaná na jejich **evaluační systém**
- zajistit vytěžení dobrých zkušeností a praxí ze zahraničí i z ČR
- na další setkání je třeba oslovit **odborníky na legislativu a financování regionálního školství** – optimální nastavení opatření

Další setkání základní pracovní skupiny se uskuteční v průběhu února 2014.

Projekt *Program na podporu pedagogických pracovníků při práci s žáky cizinci V* je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a z prostředků Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.